Lietas Nr. 11290001512
Lietas arhīva Nr. SKK-0476-14

LĒMUMS

Rīgā 2014.gada 27.augustā

Latvijas Republikas Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnese A.Nusberga,

tiesnesis A.Freibergs,

tiesnesis P.Opincāns

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /V.B./ kasācijas sūdzību un /V.C./ kasācijas sūdzību un tās papildinājumiem par Latgales apgabaltiesas 2014.gada 25.februāra spriedumu un

k o n s t a t ē j a

Ar Ludzas rajona tiesas 2013.gada 8.novembra spriedumu

/V.B./, /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 176.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem 6 mēnešiem un policijas kontroli uz 1 gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu sods /V.B./ noteikts brīvības atņemšana uz 2 gadiem 6 mēnešiem un policijas kontrole uz 1 gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu galīgais sods /V.B./ noteikts brīvības atņemšana uz 4 gadiem 1 mēnesi un policijas kontrole uz 1 gadu 6 mēnešiem.

/V.C./, /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 176.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem un policijas kontroli uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 231.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem un policijas kontroli uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu sods /V.C./ noteikts brīvības atņemšana uz 4 gadiem un policijas kontrole uz 3 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu galīgais sods /V.B./ noteikts brīvības atņemšana uz 4 gadiem 6 mēnešiem un policijas kontrole uz 3 gadiem.

Lietā vēl **/R.R./,** /personas kods/, atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas, par kuru kasācijas sūdzība vai kasācijas protests nav iesniegts.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu /V.B./, /R.R./ un /V.C./ atzīti par vainīgiem un sodīti par to, ka viņi personu grupā izdarīja huligānismu, tas ir, rupji traucēja sabiedrisko mieru, kas izpaudās acīmredzamā necieņā pret sabiedrību un bezkaunībā, ignorējot vispārpieņemtās uzvedības normas un traucējot cilvēku mieru, kas saistīts ar miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam.

Noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos pirmās instances tiesas konstatētos apstākļos.

2012.gada 6.janvārī laika posmā no pulksten 18.00 līdz pulksten 18.30 /R.R./, /V.B./ un /V.C./, būdami alkohola ietekmē, sēdēja pie nama Nr./adrese/. /R.R./ nepazīstamajam /G.L./, kurš gāja garām, piedāvāja kopīgi lietot alkoholiskos dzērienus, kam /G.L./ piekrita. Tad visi kopā aizgāja līdz mājai Nr./adrese/, kur /R.R./ bez iemesla tīši ar kāju iespēra /G.L./ pa muguru un, satverot /G.L./ aiz kakla, abi nokrita uz zemes. Šajā brīdī /V.C./ un /V.B./ iesaistījās /R.R./ uzsāktajās huligāniskajās darbībās. /R.R./, /V.C./ un /V.B./ personu grupā, darbojoties saskaņoti, tīši vairākkārt ar dūrēm iesita un ar kājām iespēra /G.L./ pa dažādām ķermeņa daļām. Atbrīvojies no uzbrucējiem, /G.L./ ieskrēja sava paziņas /E.N./ dzīvoklī Nr./adrese/, bet /R.R./, /V.C./ un /V.B./ nelikumīgi, tas ir, bez šajā dzīvoklī dzīvojošo /E.N./ un viņa kopdzīvotājas atļaujas iekļuva minētajā dzīvoklī un gāja uz istabu, kur bija ieskrējis /G.L./.

Kad /E.N./ jautāja /R.R./, /V.C./ un /V.B./, ko viņi šeit dara, /V.C./, neatbildot, tīši ar dūri iesita /E.N./ pa seju un ar spēku ievilka /E.N./ istabā, kur uz grīdas bija /G.L./. To redzot, /E.N./ dzīvoklī esošās vēl divas personas, baidoties, ka pret viņiem /R.R./, /V.C./ un /V.B./ arī pielietos vardarbību, bija spiestas atstāt /E.N./ un viņa kopdzīvotājas dzīvesvietu. Turpinot savas huligāniskās darbības, /V.C./ un /V.B./ tīši vairākkārt ar dūrēm iesita un ar kājām iespēra /E.N./ pa ķermeni, bet /V.B./ ar tabureti tīši vienu reizi iesita /E.N./ pa galvu, savukārt /R.R./ bija blakus, būdams gatavībā pielietot vardarbību pret ikvienu no dzīvoklī esošajām personām, kura izrādītu pretošanos. Pēc tam šajā istabā ienāca /E.N./ kopdzīvotāja un pēc /V.C./ pavēles aizveda /E.N./ uz viesistabu, kur aizgāja arī /R.R./, lai kontrolētu un apspiestu /E.N./ un viņa kopdzīvotājas darbības. Tad /V.C./ viesistabā sēdošajiem /E.N./ un viņa kopdzīvotājai pateica, lai viņi neskatās, kas tālāk notiks blakus istabā.

Tur /V.C./ un /V.B./, darbojoties saskaņoti, pielietojot vardarbību pret /G.L./, nolaupīja viņam piederošo mobilo telefonu „Sony Ericsson Z250i" ar tajā esošo SIM karti „Amigo". No minētā telefona /V.B./ zvanīja /G.L./ mātei un pieprasīja naudu. Tad /V.C./ paziņoja, ka vajag visas šajā dzīvoklī esošās personas sagriezt, savukārt /R.R./ pateica /V.C./ un /V.B./, ka jāiet projām, un /G.L./ jāņem līdzi. Darbojoties pēc /R.R./ norādījuma, /V.C./ un /V.B./, ar mērķi ierobežot /G.L./ iespēju brīvi pārvietoties, paņēma /G.L./ aiz padusēm un kopā ar /R.R./ izveda viņu no dzīvokļa. Baidoties no turpmākas vardarbības pielietošanas un izmantojot izdevību, /G.L./ izrāvās no /R.R./, /V.C./ un /V.B./ rokām un aizbēga.

Šādu apsūdzēto saskaņoto huligānisko darbību un pielietotās vardarbības rezultātā /E.N./ tika nodarīti maznozīmīgi miesas bojājumi: asinsizplūdums labās acs apvidū. Minētās /R.R./, /V.C./ un /V.B./ huligāniskās darbības rupji traucēja sabiedrisko mieru un kārtību, tās pauda bezkaunību, acīmredzamu necieņu pret sabiedrību, citu personu interešu nonievāšanu, nostādot tām pretī savas personiskās intereses, ignorējot vispārpieņemtās uzvedības normas, pārkāpjot /E.N./ un viņa kopdzīvotājas mājokļa neaizskaramību, ierobežojot /G.L./, /E.N./ un viņa kopdzīvotājas iespējas brīvi pārvietoties un traucējot vairāku cilvēku mieru un atpūtu.

Šādas /V.C./, /R.R./ un /V.B./ darbības pirmās instances tiesā kvalificētas pēc Krimināllikuma 231.panta otrās daļas.

Turklāt ar pirmās instances tiesas spriedumu /V.C./ un /V.B./ atzīti par vainīgiem un sodīti par to, ka viņi personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, pielietojot vardarbību, nolaupīja svešu kustamu mantu.

Noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos pirmās instances tiesas konstatētos apstākļos.

/V.B./ un /V.C./, rīkojoties saskaņoti, būdami alkohola ietekmē, esot /E.N./ dzīvoklī Nr./adrese/, viesistabā esošajiem /E.N./ un viņa kopdzīvotājai pavēlēja, lai viņi neskatās, kas notiks blakus istabā. Tad /V.C./ un /V.B./, piedraudot ar /V.C./ nazi, pieprasīja no uz grīdas gulošā /G.L./ naudu un mobilo telefonu. Nesaņēmis atbildi, /V.C./ tīši vismaz divas reizes ar dūri iesita /G.L./ pa seju, bet /V.B./ tīši iespēra /G.L./ pa ķermeni. Tad /V.C./ ar nazi vismaz vienu reizi iegrieza /G.L./ labās rokas plaukstā, bet /V.B./ pārmeklēja /G.L./ virsjakas kabatas un izvilka /G.L./ piederošo mobilo telefonu „Sony Ericsson Z250i" 10 latu vērtībā ar tajā esošo SIM karti „Amigo" 1 lata vērtībā, nolaupot /G.L./ piederošo mantu 11 latu vērtībā. Pēc tam /G.L./ izdevās aizbēgt. Nolaupīto mobilo telefonu „Sony Ericsson Z250i" ar tajā esošo SIM karti „Amigo" /V.B./ nodeva /V.C./ rīcībā.

Šo apsūdzēto /V.C./ un /V.B./ darbību rezultātā /G.L./ tika nodarīti šādi miesas bojājumi: grieztas brūces labās plaukstas 2.pirksta naga falangā un 3.pirksta vidējā falangā, kas pēc sava rakstura atbilst viegliem miesas bojājumiem, kas ir izraisījuši īslaicīgu veselības traucējumu uz laiku no 7 līdz 21 dienai. /G.L./ tika nodarīti arī maznozīmīgi miesas bojājumi: asinsizplūdums labās acs plakstiņos.

Šādas /V.C./ un /V.B./ darbības pirmās instances tiesā kvalificētas pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas.

Turklāt ar pirmās instances tiesas spriedumu /V.B./ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka slepeni nolaupīja svešu kustamu mantu, iekļūstot telpā (zādzība).

Šādas /V.B./ darbības pirmās instances tiesā kvalificētas pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas.

Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā, Latgales apgabaltiesa ar 2014.gada 25.februāra spriedumu Ludzas rajona tiesas 2013.gada 8.novembra spriedumu atcēla daļā par /V.B./ noteikto sodu par Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un daļā par soda noteikšanu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu un 51.pantu.

/V.B./ pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas sodīts ar brīvības atņemšanu uz 8 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu sods /V.B./ noteikts sodu brīvības atņemšana uz 3 gadiem un policijas kontrole uz 1 gadu 6 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu galīgais sods /V.B./ noteikts brīvības atņemšana uz 3 gadiem 2 mēnešiem un policijas kontrole uz 1 gadu 6 mēnešiem.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

Par Latgales apgabaltiesas 2014.gada 25.februāra spriedumu apsūdzētais /V.B./ iesniedzis kasācijas sūdzību, bet apsūdzētais /V.C./ iesniedzis kasācijas sūdzību un tās papildinājumus.

Apsūdzētais /V.C./ kasācijas sūdzībā un tās papildinājumos norāda, ka tiesas spriedums balstīts uz pieņēmumiem nevis uz pierādījumiem un kasācijas sūdzībā un tās papildinājumos sniedz savu pierādījumu vērtējumu.

Apsūdzētā /V.C./ ieskatā, abu instanču tiesas spriedumi ir nelikumīgi un kļūdaini, jo Krimināllikuma 231. un 176.pantā paredzētos noziedzīgos nodarījumus viņš nav izdarījis.

Turklāt apsūdzētais norāda, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 564.panta ceturto daļu, jo nolēmumā nav izvērtējusi visus viņa apelācijas sūdzības motīvus.

Kasācijas sūdzībā apsūdzētais /V.C./ arī norāda, ka tiesā tika pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību, jo lietas izskatīšanas laikā bijis ļoti slims un tādēļ nav varējis pilnvērtīgi piedalīties lietas izskatīšanā.

Apsūdzētais /V.B./ kasācijas sūdzībā, nepamatojot savu prasību ar Krimināllikuma pārkāpumu vai Kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu, lūdz viņam noteikt vieglāku sodu. Apsūdzētais lūdz ņemt vērā, ka tiesā pilnībā atzinis savu vainu, ka pirmo reizi atrodas brīvības atņemšanas vietās, ka, atrodoties brīvības atņemšanas vietās, saslimis ar tuberkulozi, kā arī lūdz ņemt vērā, ka viņa apgādībā ir divas meitas.

Augstākā tiesa atzīst, ka Latgales apgabaltiesas 2014.gada 25.februāra spriedums atstājams negrozīts, bet apsūdzētā /V.B./ kasācijas sūdzība un apsūdzētā /V.C./ kasācijas sūdzība un tās papildinājumi noraidāmi.

Augstākās tiesas ieskatā, apelācijas instances tiesa, iztiesājot krimināllietu, nav pieļāvusi Krimināllikuma pārkāpumus un Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus un kasācijas sūdzībās, kā arī kasācijas sūdzības papildinājumos, nav izklāstīti tādi argumenti, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmajai un trešajai daļai kasācijas instances tiesa lietu pēc būtības neizskata, lietas faktiskos apstākļus neskaidro un pierādījumus lietā no jauna neizvērtē, arī soda ietekmējošo apstākļu pārvērtēšana nav kasācijas instances tiesas kompetences jautājums.

Lietu pēc būtības izskata pirmās instances tiesa un, ja iesniegts apelācijas protests vai apelācijas sūdzība, arī pirmās instances tiesa.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 23.panta nosacījumiem krimināllietās tiesu spriež tiesa, tiesas sēdēs izskatot un izlemjot pret personu celto apsūdzību pamatotību, attaisnojot nevainīgas personas vai atzīstot personas par vainīgām noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un nosakot valsts institūcijām un personām obligāti izpildāmu krimināltiesisko attiecību noregulējumu, kas, ja nepieciešams, realizējams piespiedu kārtā.

No apsūdzētā /V.C./ kasācijas sūdzības un tās papildinājumiem redzams, ka viņš kasācijas sūdzībā atkārtojis apelācijas sūdzībā un apelācijas instances tiesas sēdē izteiktos argumentus, kurus apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi.

Kasācijas instances tiesa secina, ka pierādījumu vērtējumā apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma pārkāpumus, tiesas nolēmums ir motivēts, tas atbilst likuma prasībām.

Kriminālprocesa likuma 128.pants noteic, ka pierādījumu ticamība ir kādas ziņas patiesuma konstatēšanas pakāpe. To, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus kriminālprocesa laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā. Nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe.

No apelācijas instances tiesas sprieduma secināms, ka apelācijas instances tiesa, izvērtējot apsūdzētā /V.C./ apelācijas sūdzības argumentus un krimināllietā esošos pierādījumus, atzinusi, ka ir pierādīts apsūdzētā /V.C./ vainīgums Krimināllikuma 231.panta otrajā daļā, 176.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā.

Pamatojot šādu atzinumu, apelācijas instances tiesa norādījusi, ka apsūdzētie /R.R./ un /V.B./ savu vainīgumu inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos atzinuši, ka arī pirmās instances tiesa izvērtējusi visus tiesas sēdē pārbaudītos pierādījumus un pareizi tos izklāstījusi spriedumā, izdarot pamatotu secinājumu, ka huligāniskajās darbībās un cietušā /V.L./ aplaupīšanā piedalījās /V.C./.

Apelācijas instances tiesa arī atzinusi, ka nav pamatots apsūdzētā /V.C./ apelācijas sūdzībā un apelācijas instances tiesā izteiktais viedoklis, ka pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā viņa, apsūdzētā /V.C./, liecības, nav izvērtējusi visus kriminālprocesa laikā iegūtos faktus un ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, jo no pirmās instances tiesas sprieduma redzams, ka tiesa ir izvērtējusi visas lietā sniegtās liecinieku un cietušo liecības. Pirmās instances tiesa spriedumā pamatojusi, kuras liecības uzskata par ticamām un kāpēc. Apelācijas instances tiesa norādījusi, ka apsūdzētais /V.C./ notiesāts, izvērtējot visus pierādījumus, kas

izslēdz visas saprātīgas šaubas par /V.C./ vainīgumu viņam inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos.

Apelācijas instances tiesa arī secinājusi, ka lietā nav pieļauts Kriminālprocesa likuma 20.panta pārkāpums.

Pamatojot šādu atzinumu, apelācijas instances tiesa norādījusi, ka no krimināllietas materiāliem izriet, ka 2012.gada 27.martā prokurors, pabeidzot pirmstiesas kriminālprocesu, apsūdzētajam /V.C./ izsniedzis lietas materiālu kopijas. /V.C./ ticis operēts 2012.gada 7.maijā, bet lietas iztiesāšana pirmās instances tiesā uzsākta 2012.gada 29.jūnijā. Tādējādi, apelācijas instances tiesas ieskatā, ņemot vērā lietas apjomu viens sējums, /V.C./ bija pietiekami daudz laika, lai iepazītos ar lietas materiāliem. Apelācijas instances tiesa arī norādījusi, ka no pirmās instances tiesas sēdes protokoliem secināms, ka apsūdzētais /V.C./ aktīvi izmantojis savas procesuālās tiesības.

No apelācijas instances tiesas sēdes protokola redzams, ka apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētais /V.C./ nekādus lūgumus nav pieteicis (4.sējums, 29.-33.lietas lapa).

Kasācijas instances tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesa savā nolēmumā analizējusi un atspēkojusi visus apsūdzētā /V.C./ apelācijas sūdzībā un apelācijas instances tiesas sēdē norādītos argumentus. Apelācijas instances tiesa izvērtējusi arī apsūdzētā /V.C./ norādi, ka 2012.gada 6.janvārī viņš, /V.C./, bijis pie acu ārsta, un tādēļ viņš nav varējis izdarīt inkriminētos noziedzīgos nodarījumus, secinot, ka šis arguments noraidāms kā nepamatots.

Augstākā tiesa norāda, ka jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir pietiekami apsūdzētā vainīguma konstatēšanai viņam inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos vai nav pietiekami, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms. Nepiekrišana apelācijas instances tiesas argumentiem nav pamats apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai. Apelācijas instances tiesas spriedums atklāj tiesas viedokli un atbilstoši likuma prasībām tajā analizēti visi pierādījumi to kopumā.

Apsūdzētais /V.B./ kasācijas sūdzībā norādījis, ka viņam noteikts pārāk bargs sods, nenorādot konkrēti kādi Krimināllikuma normu pārkāpumi pieļauti, nosakot viņam, /V.B./, sodu.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 572.pantā norādītajam, kasācijas sūdzībā vai protestā jāiekļauj tajā izteikto prasību pamatojums ar norādi uz Krimināllikuma vai Kriminālprocesa likuma normu pārkāpumu.

Augstākā tiesa nekonstatē Krimināllikuma pārkāpumu, nosakot sodu apsūdzētajam /V.B./. Soda noteikšana ir tiesas prerogatīva.

Atbilstoši Krimināllikuma 35.panta pirmajai daļai Krimināllikumā paredzētais sods ir piespiedu līdzeklis, ko personai, kura vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, šā likuma ietvaros valsts vārdā piespriež tiesa vai likumā paredzētajos gadījumos nosaka prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu. Šā panta otrajā daļā noteikts, ka soda mērķis ir:

1) aizsargāt sabiedrības drošību;

2) atjaunot taisnīgumu;

3) sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu;

4) resocializēt sodīto personu;

5) panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 46.panta otrās daļas nosacījumiem, tiesa, nosakot sodu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

No apelācijas instances tiesas 2014.gada 25.februāra sprieduma redzams, ka apelācijas instances tiesa ir pārbaudījusi un novērtējusi ziņas, kas raksturo apsūdzētā /V.B./ personību, ņēmusi vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, un motivējusi konkrēti izraudzīto soda veidu un mēru.

Augstākā tiesa atzīst, ka, ievērojot minēto, apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, nav pieļāvusi Krimināllikuma pārkāpumus un Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus šā likuma 574., 575.panta izpratnē.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585., 587.pantu, Augstākā tiesa

n o l ē m a

Atstāt negrozītu Latgales apgabaltiesas 2014.gada 25.februāra spriedumu, apsūdzētā /V.B./ kasācijas sūdzību un apsūdzētā /V.C./ kasācijas sūdzību un tās papildinājumus noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese A.Nusberga

Tiesnesis A.Freibergs

Tiesnesis P.Opincāns